

Gebroken vliezen

In bepaalde opzichten is het Hebreeuws een eenvoudige taal. De basis van vrijwel alle werkwoorden bestaat uit 3 letters. Veel zelfstandige naamwoorden zijn afgeleid van deze ‘wortel’ (de grammaticale term voor de driewortelletters), voor vóór deze drie letters ‘ma-’ of ‘maa’ te zetten.

Hier volgen een groot aantal van deze woorden met de bedoeling hiermee aan te tonen dat het woord *mashbeer* afgeleid is van *shabar*, dat ‘breken’ betekent.

Naamwoorden		Afgeleid van het werkwoord
Maäkal	voedsel	akal, eten
Maäkèlet	mes	akal, eten
Maäphah	baksel	aphah, bakken
Maboo	binnengaan	boo, ingaan
Mageen	schild	ganan, omheinen
Machazè	vizioen	chazah, schouwen
Machanè	legerplaats	chanah, zich legeren
Machsè	toevlucht	chasah, schuilen
Mattah	stok	nattah, uitstrekken
Makèh	slag	nachah, slaan
Makoom	plaats	koem, opstaan
Malon	nachtverblijf	lin, overnachten
Mamlaka	koninkrijk	malak, koning zijn
Manos	toevlucht	noes, vluchten
Masgeer	kerker	sagar, opsluiten
Maälah	opgang	alah, opgaan
Maäsèh	daad	asah, doen
Matseba	opgerichte steen	jatsab staan
Makoom	plaats	koem opstaan
Mar è	gezicht	raäh zien.
Marom	hoogte	roem hoog zijn
Mar iet	weide	ra ah weiden
Massah	last	nasah dragen.

Het woord *mashbeer* wordt gebruikt in verband met een bevalling, en veel vertalingen en commentatoren menen dat hiermee de baarmoeder bedoeld is. Het woord *mashbeer* komt voor in 2 Koningen 19:3, en de overeenkomstige passage in Jesaja 37:3, en nog in Hosea 13:13.

De NBV21 vertaalt steeds ‘baarmoeder’, net als de Willibrordvertaling. Chouraqui heeft het over l’enfentement (bevalling) en in Hosea over ‘geboortekanaal’. De HSV vertaalt ‘geboren worden’, en in Hosea met ‘ontsluiting’. Koster vertaalt ‘baarmoedermond’.

Alleen Buber-Rosenzweig vertalen dicht bij het Hebreeuws blijvend: ‘Durchbruch’. Ook Koster vertaalt overeenkomstig, maar gebruikt wel het werkwoord ‘doorbreken’.

In woordenboeken vinden we de volgende vertalingen:

Gesenius: baarmoedermond.

Brown-Driver-Briggs: baarmoedermond.

Klein: baarmoedermond.

Wray Beal spreekt van geboorte

Julius Preuss schrijft in zijn boek 'Biblical and Talmudic Medicine': De betekenis van het woord *mashbeer* is niet duidelijk. Het kan zowel betrekking hebben op een deel van het geboortekanaal van de moeder als een voorwerp dat bij de bevalling gebruikt werd, zoals een baarstoel. De laatste opvatting komt men tegen in de Targum, de Syrische vertaling van Tenach, en bij Rashi, de grootste Middeleeuwse Joodse Tenachgeleerde. Ook in de Talmoed wordt deze verklaring al gegeven sinds het einde van de 2^e eeuw.

Kortom: Er zijn twee duidelijk verschillende opvattingen. òf het is een voorwerp waar de barende vrouw op zit, een baarstoel of baarkruk, òf het heeft betrekking op een lichaamsdeel van de vrouw dat een functie heeft bij de bevalling.

Uit het overzicht van alle woorden die met 'ma-' beginnen meen ik de conclusie te kunnen trekken dat het woord *mashbeer* afgeleid is van het werkwoord *shabar*, en dat men bij de betekenis van *mashbeer* zal moeten denken aan 'breken'. En dan komt een baarstoel niet in aanmerking, maar ook het geboortekanaal waar het kind doorheen moet als het geboren gaat worden past niet bij de betekenis van 'breken'. Het enige dat gebroken wordt bij de bevalling is het omhulsel van de foetus, in het Nederlands 'vliezen' genoemd. Meestal breken ze spontaan tijdens een wee of ook wel als de weeën nog niet op gang gekomen zijn. Soms moeten ze door de verloskundige gebroken worden als het kind 'met de helm' geboren wordt, dat wil zeggen met de vliezen nog om het hoofd. Zodra het kind namelijk geboren is, stopt de toevoer van zuurstof via de navelstreng en moeten de longen zich ontplooien en kan het kind voor het eerst buitenlucht inademen.

Mijn conclusie is dan ook dat met *mashbeer* het breken van de vliezen bedoeld zal zijn.

De vertaling van 2 Koningen 19:3 (= Jesaja 37:3) en Hosea 13:13 zou dan kunnen luiden:
Kinderen zijn zover gevorderd dat de vliezen breken, maar kracht is er niet om te baren.

Lukas de Grootte, April 2024